

Dokumentation av miljöuppföljning med Socialnämnden (SN) i samband med Klimat- och miljöutskottets sammanträde den 30 mars 2023

Reflektioner och rekommendationer från kommunens miljöstrateger

Sammanfattning

Socialnämnden jobbar med ekologisk hållbarhet genom att minska utsläpp från fordon och tjänsteresor, ställa krav vid upphandlingar samt genom att informera och engagera medarbetare, boende och brukare på olika sätt.

Socialnämnden har utökat sitt verksamhetsmål från att minska mängden fossilt bränsle i sina bilar till att man ska minska sina utsläpp av växthusgaser. Man har också lagt till ett mål om att alla anställda ska ha gått kommunens miljöutbildning. Utöver det jobbar nämnden med återbruk på flera sätt bland annat har man hand om second hand-butiken Fleming samt Aktivitetshuset som arbetar med återvinning och återbruk. Båda verksamheterna är sysselsättningsverksamheter inom socialpsykiatri. För att minska flyg- och bilresandet har nämnden en resepolicy som alla anställda ska följa där hållbara resor ska vara förhandsvalet och man har även som mål att 2025 ska alla fordon i verksamheterna vara fossilbränslefria.

Nämnden har en bra intern organisation för sitt miljöarbete med miljösamordnare och miljöombud vilket skapar goda förutsättningar för ett systemantikt arbete med båda sina egna och de kommunövergripande miljömål och planer som finns, såsom Handlingsplan gifter i miljön.

Kommunens miljöstrateger rekommenderar att nämnden fortsätter jobba aktivt med hållbara inköp till exempel genom kunskapshöjning hos de anställda som gör inköp i sitt arbete. Vidare rekommenderar kommunens miljöstrateger att nämnden ser över de flygresor som gjorts under föregående år så man säkerställer att hållbara resealternativ väljs när det är möjligt.

- 1. I miljöprogrammet finns mål om att kommunen och dess helägda bolag ska minska de konsumtionsbaserade utsläppen från varor och produkter inom sina verksamheter samt fasa ut farliga ämnen och minimera spridningen av miljögifter som kan skada människor och natur.***

Hur arbetar SN för att minska växthusgasutsläppen samt minimera andelen farliga ämnen och miljögifter från sina inköp?

Reflektion:

Kommunens miljöstrateger tycker det är bra att man har ett systematiskt arbete med utfasningen av kemikalier (Handlingsplan gifter i miljön) samt att man i kärnverksamheten har valt att jobba med att informera brukare om hållbara val. Kommunens miljöstrateger ser det också som positivt att man jobbar med att ställa krav i upphandlingar.

Rekommendation:

Kommunens miljöstrateger rekommenderar SN att utöver utfasningen även jobba aktivt med att hela tiden utveckla avtal och utbilda personalen så att inköp görs mer medvetet samt med mindre kemikalier. Även om det finns krav i avtalen kan det i Proceedo vara svårt för den enskilde inköparen att välja den mest hållbara produkten. Genom att till exempel se över inköpsstatistiken i ens verksamhet kan man få en bra bild av vilka möjligheter som finns att bli mer resurssmart.

- 2. Kommunen har som mål att 2025 ska de geografiska växthusgasutsläppen minska med 25% jämfört med 2019. Utsläppen från transporter står för majoriteten av de geografiska utsläppen i Huddinge och är därför ett viktigt område att jobba med.***

Hur jobbar SN med att minska utsläppen från sina tjänstefordon och tjänsteresor samt övriga transporter inom verksamheten? Görs något aktivt arbete för att främja klimatsmarta resealternativ? (Tex tåg i stället för flyg, ruttoptimering m.m.?)

Reflektion:

Kommunens miljöstrateger tycker det är mycket bra att man satsar på att få ner utsläppen från tjänsteresandet samt att man har en resepolicy som ska efterföljas. Ni säger dock att det bara flygs i undantagsfall, men under 2022 gjordes ett 50-tal flygresor av nämndens medarbetare varav majoriteten skedde mellan Stockholm-Göteborg, vilket tyder på att tåg inte alltid tas som första alternativ vid medellånga sträckor.

Rekommendation:

Fortsätt jobba med beteendeförändringar kopplat till resandet genom information och genom att prata om resepolicyen. Se över om flygresorna till Göteborg var nödvändiga eller om tåg hade kunnat tagits i stället och om mer riktad information till enheterna behövs för att flygande inte ska ske om det absolut inte måste ske.

- 3. I miljöprogrammet finns ambitionen om att öka andelen cirkulära flöden genom återbruk och återanvändning. Även i kommunens nya avfallsplan finns mål för att öka återbruk.**

Hur arbetar SN med återbruk och cirkulära flöden? I förra årets miljöuppföljning beskrev ni hur ni jobbade med återbruk på olika sätt. Har det arbetet fortlöpt eller utvecklats under året?

Reflektion:

Mycket intressant att höra om återbruksverksamheten Aktivitetshuset. Även kul att höra att man jobbar med naturen som värde för brukare samt för ungdomar och familjer i socioekonomisk utsatthet.

Rekommendation:

Fortsätt jobba med återbruksaktiviteter i de verksamheter där det är lämpligt. Kanske går det att kombinera återbrukande av möbler med en daglig verksamhet?

Under socialförvaltningens miljöombudsdag framkom det att flertalet verksamheter saknar källsortering samt möjlighet till utsortering av matavfall. Detta är en lågt hängande frukt som förvaltningen bör ta tag i.

- 4. I miljöprogrammet finns ett mål om att alla medarbetare som har varit anställda i minst nio månader ska ha genomgått kommunens grundläggande miljöutbildning under 2023.**

Hur ser planerna ut för SN att arbeta med miljöutbildningen och höja miljökunskapen hos sina anställda?

Reflektion:

Kommunens miljöstrateger tycker att nämnden har ett systematiskt sätt att nå ut med relevanta styrdokument och att man använder sig av miljösamordnare och miljöombud på ett bra sätt.

Det är även mycket positivt att man har som mål att alla anställda ska ha gått miljöutbildningen. Detta kan sprida ringar på vattnet och öka förvaltningens hållbarhetstänk.

Rekommendation:

Miljöstrategerna ser att mycket bra görs - fånga gärna upp goda initiativ och sprid inom förvaltningen. Det kan göra att fler blir inspirerade att haka på goda exempel på miljöbra saker att göra i sina verksamheter.

Bilaga

Dokumentation av miljöuppföljning med Socialnämnden i samband med Klimat- och miljöutskottets sammanträde den 30 mars 2023

Socialnämnden representerades av: Aza Cheragwandi (S), ordförande Socialnämnden och Karin Lindbom, enhetschef Stöd och utveckling.

SN jobbar med ekologisk hållbarhet genom att:

- Minska utsläpp från fordon och tjänsteresor
- Kravställa vid upphandlingar
- Informera och engagera medarbetare, boende och brukare.

1. I miljöprogrammet finns mål om att kommunen och dess helägda bolag ska minska de konsumtionsbaserade utsläppen från varor och produkter inom sina verksamheter samt fasa ut farliga ämnen och minimera spridningen av miljögifter som kan skada människor och natur.

- **Hur arbetar SN för att minska växthusgasutsläppen samt minimera andelen farliga ämnen och miljögifter från sina inköp?**

Svar: Genom att ställa krav i förfrågningsunderlag i upphandling.

Genomför inköp via kommunövergripande avtal.

Jobbar även med att inspirera och informera brukare t ex om att källsortera, köpa second hand m.m.

Produkter och varor som används och kan vara miljöskadliga byts ut.

2. Kommunen har som mål att 2025 ska de geografiska växthusgasutsläppen minska med 25% jämfört med 2019. Utsläppen från transporter står för majoriteten av de geografiska utsläppen i Huddinge och är därför ett viktigt område att jobba med.

- **Hur jobbar SN med att minska utsläppen från sina tjänstefordon och tjänsteresor samt övriga transporter inom verksamheten? Görs något aktivt arbete för att främja klimatsmarta resealternativ? (Tex tåg i stället för flyg, ruttoptimering m.m.?)**

Svar: Har haft som verksamhetsmål att öka andelen fordon med förnyelsebara drivmedel i fordonsflottan. I år utökar SN det nämndmålet till att man ska minska sina utsläpp av växthusgaser.

Man har även lagt till mål i VP att följa upp andel anställda som gått kommunens miljöutbildning. Detta kan hjälpa anställda både vid inköp och vid rådgivning till brukare.

Innan 2025 nått sitt slut har SN som mål att alla fordon ska vara fossilbränsle fria.

Utöver detta har man dialog och information från miljösamordnare via miljöombud ut i verksamheterna.

Rekommendationer och regler om hur vi färdas i tjänsten finns på Insidan;

- Första frågan är behöver du resa?
- Korta resor ska tas via promenad eller cykel.
- Medellånga fall: tåg. Flyg sker endast vid undantag.
- Ska man använda bil så ska man använda kommunens bilar.

3. I miljöprogrammet finns ambitionen om att öka andelen cirkulära flöden genom återbruk och återanvändning. Även i kommunens nya avfallsplan finns mål för att öka återbruk.

- **Hur arbetar SN med återbruk och cirkulära flöden? I förra årets miljöuppföljning beskrev ni hur ni jobbade med återbruk på olika sätt. Har det arbetet fortlöpt eller utvecklats under året?**

Svar: Har Second hand-butiken Fleming, som är en sysselsättningsverksamhet inom socialpsykiatri.

Vidare har SN Aktivitetshuset som också är en sysselsättningsverksamhet inom socialpsykiatri. I Aktivitetshuset arbetar man med Rå-design (recycling och återbruk) samt Grön återhämtning.

Rå-design samarbetar med second hand-butiker och tar även emot sådant som annars skulle slängts av second hand-butiker och gör om till helt nya produkter. Mer om detta finns att läsa på instagram-kontot: Ra.design.huddinge

Grön återhämtning handlar om att få ut brukare i naturen. Detta har kommit till genom brukarnas egna förslag.

Stödboendet Balder har en uttalad strategi att använda återbrukade möbler.

SN har ungdomsläger för ungdomar 13-16 år i socioekonomisk utsatthet för att de ska komma ut i naturen. Man har även familjekollo för barn på dagtid. Dessa verksamheter kopplar i första hand till social hållbarhet men ger även en koppling till natur och friluftsliv.

Fråga: Hur många tar ni emot på dessa läger?

Svar: På familjelägret ta vi emot tio familjer. För ungdomslägret har vi inte siffror. Återkommer med det.

4. I miljöprogrammet finns ett mål om att alla medarbetare som har varit anställda i minst nio månader ska ha genomgått kommunens grundläggande miljöutbildning under 2023.

- **Hur ser planerna ut för SN att arbeta med miljöutbildningen och höja miljökunskapen hos sina anställda?**

Svar: Miljösamordnaren kommer att besöka samtliga sektionsledningsgrupper inom förvaltningen för att stötta och implementera:

- Miljöprogrammet
- Handlingsplan Gifter i miljön
- Miljöutbildningen

Miljösamordnaren kommer även hålla i en miljöombudsdag för alla miljöombud.

Frågestund:

Fråga: Har ni funderat på att mäta hur många kilo CO2-utsläpp man minskar i stället för andel bilar som är miljöklassade?

Svar: Ja det skulle man kunna göra, men är en kommunövergripande fråga.

Fråga: Optimering av resor i tjänsten, görs det?

Svar: Optimering ligger i sakens natur. De anställda tidsoptimerar utifrån sin dag. Tror inte det skulle ge någon skillnad om man kollade på detta ur ett annat perspektiv.

Fråga: Positivt med tydliga rekommendationer avseende resandet, men hur efterföljs det? Hur är kulturen?

Svar: Kulturen är att man går och cyklar. Tar tåget vid längre sträckor. Man flyger inte om det inte är kris.

Har lokaler väldigt utspridda vilket ger mer resande, så ser framemot det nya kommunhuset.

Kommentar: Kom gärna ut och berätta lite mer om det ni gör.

Kommentar: Imponerad över det arbete som görs.